

تهران بعد از انقلاب

وقوع انقلاب اسلامی دوره جدیدی را در تاریخ این سرزمین گشود و سبب شد در شؤون مختلف نیز شاهد آغاز این دوره جدید باشیم. تهران نیز از این موضوع دور نبود و پس از انقلاب اسلامی شهر تهران نیز دستخوش تغییرات شد هرچند برخی منتقدان و کارشناسان معتقدند دولت‌های بعد از انقلاب به‌عنوان نتوانستند پایتختی متناسب با انقلاب بسازند و شهر بر همان روال سابق گسترش یافت و شکل گرفت. در واقع بسیاری معتقدند این شهر اثری از یک حکومت دینی ندارد. داستان‌ها نیز در این دوره که البته کمتر به شهر، بلکه به انسان در این شهر پرداخته‌اند نیز تلاش کرده‌اند بازنمایی خود را از این شهر داشته باشند.

وارونگی شهری

شاید بتوان گفت مشهورترین و البته انتقادی‌ترین اثر درباره شهر تهران آن هم تهران پس از انقلاب اسلامی «رهش» رضا امیرخانی باشد. امیرخانی در این اثر لبه تیز نقد را متوجه ساختار برآمده از حاکمیت کرده و شهرسازی را نتیجه این ساختار می‌داند و تهران را به‌عنوان نماد این ساختار نتیجه سیاست‌های غلط آن می‌داند. این رمان نقدی تند و تیز به شهرسازی که یکی از شؤون و البته وظایف حاکمیت است به شمار می‌رود. اثری که مخالفان و موافقان بسیاری داشت و یکی از جنجالی‌ترین آثار این نویسنده محسوب می‌شود. اثری که در آن تهران امروز نمایش داده و نقدهای جدی به مدیریت شهری در آن طرح شده است.

شهر نمادشر

مجید قیصری در آخرین اثری که منتشر کرده روایتی از شهر و شر را برای خواننده خود بازگو کرده است. «گور سفید» روایتی شهری از یک اتفاق است. شهر در آخرین اثر قیصری کارکرد جدی و مهمی دارد. او کوچه‌ها، خیابان‌ها و خودورها و البته انسان‌ها را به دقت در این داستان گنجانده تا تصویری که می‌خواهد را به خواننده نشان دهد. در این اثر تهران ابتدای دهه ۷۰ بازنمایی می‌شود هرچند گاهی از ذکر نام فراتر نمی‌رود، ولی این شهر با انسان‌هاست که هویت گرفته و حالا جز شبکه بزرگ‌های روح دیگری ندارد.

تهران پهلوی

به عقیده بسیاری، توسعه و گسترش تهران و حرکت به سمت چیزی که امروز از تهران در ذهن داریم از دوره پهلوی به‌خصوص پهلوی دوم آغاز شده و از این زمان است که مدرن شدن در زیرپوست شهر دوید. گسترش خیابان‌ها و هویت پیدا کردن محلات اتفاقی است که از دوره پهلوی آغاز شد و البته نمادهای دوره قاجار جای خود را به نمادهای این دوره دادند. «برج آزادی» مهم‌ترین نماد تهران در روزگار پهلوی است که از آن به‌عنوان نماد مدرنیته در این دوره یاد می‌شود.

خون در شهر

هادی حکیمیان، نویسنده‌ای یزدی است ولی در رمان «پست طهران» به قدری خوب تهران و خیابان‌های آن را توصیف کرده که اگر کسی به این نکته علم نداشته باشد تصور می‌کند با نویسنده‌ای طرف است که سال‌های ۴۲ در تهران بوده و خیابان‌ها و اتفاقات را با چشم خودش دیده است. این رمان داستان‌ش در روزهای سال ۴۱ و ۴۲ می‌گذرد.

اوج داستان مربوط به روز ۱۵ خرداد است که شخصیت داستان مسیر زیادی را طی می‌کند تا به چیزی که می‌خواهد برسد. او خیابان‌های مختلف تهران را پشت سر می‌گذارد و مشاهدات خود را برای خواننده‌اش

را با تمام جزئیات با کیفیت بالا می‌بیند و راوی سعی نمی‌کند جلوی دید او را سد کند.

شهرزنده

محمدرضا شرفی خوشان از نویسنده‌هایی است که نمی‌شود از او ساده عبور کرد. «عاشقی به سبک ون‌گوگ» او از آن آثاری است که شهر در آن نقش دارد و البته یک موجود زنده است. در واقع خوشان تلاش می‌کند شهر در روایتش نفس بکشد و به چند ساختمان و خیابان محدود نشود. در این رمان هم خواننده شهر را می‌بیند؛ باغ‌های تهران، ارتفاعات آن، مرکز شهر و حتی مسافرخانه‌های جنوب شهر هم در این شهر حضور دارند و نفس می‌کشند.

از زاویه جنوب

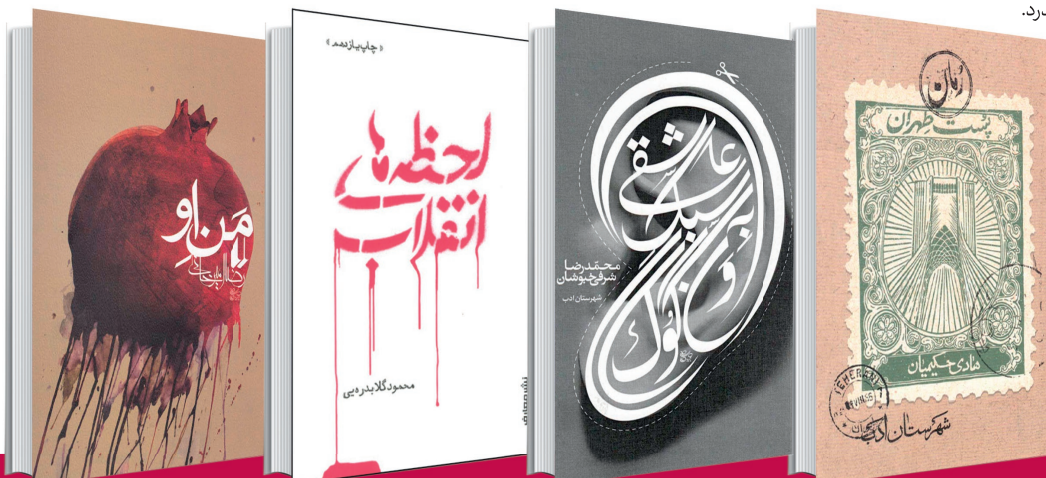
رضا امیرخانی از آن نویسنده‌هایی است که به موضوع شهر بی‌توجه نبوده و برای آن در داستان‌ها و حتی مقالاتش جایگاه ویژه‌ای قائل است. «من او» به‌عنوان

مشهورترین اثر این نویسنده تصویری از تهران اواسط روزگار پهلوی را به نمایش می‌گذارد و جنوب شهر در آن پررنگ است. رمانی که مخاطبان بسیاری دارد و با وجود گذشت سال‌ها از انتشارش همچنان یکی از آثار محبوب این نویسنده به‌شمار می‌رود. در این رمان خواننده محله خانی‌آباد و گود و کوره‌های آجرپزی را با جزئیات بسیار در داستان می‌بیند.

بازگویی کند. از شوش تا خیابان پهلوی و ۲۴ اسفند و... خواننده پایه‌های شخصیت داستان در روز قیام خونین خرداد ۴۲ حرکت می‌کند. در این رمان شهر کارکردی جدی دارد و نویسنده به‌خوبی از پس توصیف این شهر برآمده است.

خیابان‌ها شاهدند

محمود گل‌ابدره‌ای همان‌طور که از اسمش پیداست از آن نویسنده‌های تهرانی است. او با آثار مختلفش و البته با نوشتن یک روایت مستند از روزهای پیروزی و مبارزات انقلاب تلاش می‌کند شهر را در جریان یک اتفاق نشان دهد. او که به دلیل نوشتن همین کتاب از سوی جریان روشنفکری بایکوت و طرد شد در این اثر لحظات و روزهایی را به تصویر درآورده که در باور هیچ خواننده‌ای نمی‌گنجد. «لحظه‌های انقلاب» روایتی از شهر و یک جنبش بزرگ خیابانی است، جنبشی که شهر با تمام جزئیاتش در آن حضور دارد و به نقش شهر در این اتفاق (مبارزات انقلاب) به صورت غیرمستقیم اشاره شده است. خواننده نه‌تنها از لابه‌لای کلمات این کتاب، بلکه در سراسر این کتاب شهر

ی از آثارش
س گفت‌وگو
س لب‌کند. در
او قصه یک
را باورپذیر
رور ناموفق
ن و جولایی
نی در این
ب می‌کند.

ین اثر از آن
ین داستان
مشغول کار
ودولاجان و
فقاات این
ی پردود با
کاو می‌کند
اتفاقات را
شاه‌آبادی
ه‌اش را در
نکند قصه
ستان باشد.
ت نوجوان
گیراست که
سته و در آن